

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1180/2021
09.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Тешић, адвокат у ..., против туженог МБА „Ратко Митровић нискоградња“ ДОО Београд, ради поништаја решења и накнади штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1412/20 од 13.01.2021. године, донео је у седници већа одржаној дана 09.09.2021. године следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1412/20 од 13.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу број П1 19/19 од 22.01.2020. године, у ставу првом изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење о престанку радног односа на одређено време, деловодни број 12786/18 од 05.11.2018. године; у ставу другом изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа плати износ од 324.708,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате; у ставу трећем одбијени су приговори стварне и месне ненадлежности истакнути од стране туженог; у ставу четвртм изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова поступка плати износ од 7.780,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1412/20 од 13.01.2021. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом и четвртм изреке, те је одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку која је учињена у поступку пред другостепеним судом, због погрешне примене материјалног права и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Испитујући побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20, у даљем тексту ЗПП), Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије да су разлози пресуде нејасни и противречни указује се на битну повреду одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, што према одредби члана 407. став 1. Закона о парничном поступку не може бити ревизијски разлог.

Према чињеничном стању на ком су засноване нижестепене одлуке, тужилац је са туженим закључио уговор о раду број .../... од 19.03.2018. године за обављање послова производног радника, а уговором је предвиђено да запослени због повећаног обима посла и заршетка пројекта заснива радни однос на одређено време до три месеца почев од 19.03.2018. године, а најкасније до 18.06.2018. године. Након тога парничне странке су закључиле Анекс I уговора о раду од 19.03.2018. године у којем је запосленом продужен рад на одређено време до шест месеци због повећаног обима посла, почев од 19.06.2018. године, а најкасније до 18.12.2018. године. Решењем о престанку радног односа број .../... од 05.11.2018. године, тужиоцу је отказан уговор о раду због истека времена на који је заснован и смањеног обима посла, са образложењем да је код послодавца дошло до смањења обима посла и да су се самим тим стекли услови да запосленом престане радни однос применом одредбе члана 175. став 1. Закона о раду. У време закључења уговора о раду са тужиоцем, тужени је био у фази завршавања два пројекта, и то извођења радова на реконструкцији Трга Славија, Булевара ослобођења, Рузвелтове и улице Мије Ковачевића у Београду као и извођења радова на изградњи аутопута Е 75 Београд – Ниш, Деоница Српска кућа – Левосоје, те је због повећаног обима посла и ангажовања туженог на завршавању пројекта појачаног одржавања државног пута ИБ 23, деоница ... – ..., тужени имао потребу за додатним ангажовањем радника, а уговор који се односи на пројекат појачаног одржавања државног пута је раскинут 17.10.2018. године од стране ЈП „Путеви Србије“.

На темељу наведених утврђених чињеница, нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев неоснован, да је решење о престанку радног односа чији поништај тужилац тражи законито имајући у виду да је тужиоцу могао бити отказан уговор о раду у сваком моменту до истека рока на који је закључен, што је у конкретном случају и учињено, те да суд није овлашћен да преиспитује наступање услова који су условили престанак потребе за радом запосленог јер промене које су довеле до престанка потребе за радом запосленог представљају економску политику послодавца. Посебно другостепени суд закључује да је послодавац пружио довољно доказа да је у време када је тужиоцу отказан уговор о раду дошло до смањења обима посла, да је престао да постоји основ због којег је тужилац засновао радни однос код туженог и да су се самим тим стекли услови да му уговор о раду буде отказан и пре наступања крајњег датума трајања рада на одређено време који је одређен анексом уговора о раду. Нижестепени судови налазе да тужиоцу не припада право на исплату отпремнине јер му радни однос

није престао као технолошком вишку, односно да нису испуњени услови прописани одредбом члана 158. став 1. у вези са чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду .

Ревизијом тужилац истиче да у току поступка није утврђена као одлучна чињеница да ли је тужиоцу престао радни однос због истека рока на који је заснован или због смањеног обима посла, те да предметно решење о престанку радног односа није законито, с обзиром да рок на који је радни однос заснован није истекао, а да, уколико је радни однос престао због смањеног обима посла, решење је незаконито јер тужиоцу није исплаћена отпремнина. Ревидент истиче да су погрешно примењене одредбе члана 37., 158. став 1. и 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, те да су ништаве одредбе уговора о раду којима је уговорено да ће радни однос трајати „најкасније до“ и да раскид уговора о извођењу радова од стране туженог ствара обавезу на страни туженог да тужиоцу понуди премештај на друго радно место, а не да откаже уговор о раду.

Ревизијски наводи тужиоца нису основани.

Нижестепени судови су правилном применом материјалног права извели закључак да је тужбени захтев неоснован.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05.... 13/17) прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије трајање је унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба. Радни однос који је заснован на одређено време престаје сходно одредби члана 175. тачка 1. Закона о раду истеком рока за који је заснован, с тим што послодавац може запосленом отказати уговор о раду на одређено време и пре истека крајњег рока с обзиром да из саме формулације одредбе члана 37. став 1. Закона о раду произлази да је трајање радног односа на одређено време унапред одређено објективним разлозима. Дакле, истек рока за који је радни однос заснован може да наступи када дође до престанка разлога због којих је радни однос заснован. У конкретној ситуацији тужилац је засновао радни однос код туженог због повећаног обима посла и завршетка пројекта, како је то утврђено током поступка, те му је радни однос законито престао услед завршетка истог пројекта односно смањења обима посла, које је проузроковано раскидом уговора о завршетку радова које је изводио тужени.

Надаље, самим уговором о раду који су парничне странке закључиле уговорени су послови које запослени обавља и њихово временско трајање одредницом „најкасније до“, имајући у виду да се ради о пословима који су посебно одређени и који трају одређено време, односно послови који су везани за одређени пројекат и самим тим завршетак пројекта утиче на трајање радног односа лица која су засновала радни однос ради обављања тих послова. У вези са тим, до другачије одлуке о тужбеном захтеву не могу довести ревизијски наводи тужиоца да су ништаве одредбе уговора о раду којима је уговорено да ће радни однос трајати „најкасније до“. Нису основани наводи да раскид уговора ствара обавезу на страни туженог да тужиоцу понуди премештај на друго радно место, а не да откаже уговор о раду. Наиме, меродавно материјално право омогућава да радни однос буде заснован за период који је везан за извршавање

одређеног посла или наступање одређеног догађаја, па је и престанак радног односа, уколико је до истог дошло након извршеног посла за који је заснован, законит, те у таквим околностима не постоји законска обавеза послодавца да запосленом понуди премештај на друго радно место.

Управо дан завршетка пројекта и смањења обима посла јесте последњи дан рока на који је радни однос заснован, с обзиром да је радни однос заснован ради обављања послова који су условљени повећањем обима посла и завршетка пројекта, па су неосновани наводи ревидента да није утврђена као одлучна чињеница да ли је тужиоцу престао радни однос због истека рока на који је заснован или због смањеног обима посла.

Надаље, правилно нижестепени судови закључују да тужиоцу не припада право на отпремнину имајући у виду да му је уговор о раду престао услед истека рока на који је закључен.

Право на отпремнину, према одредби члана 158. Закона о раду, припада запосленом коме радни однос престане када услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла (члан 179. став 5. тачка 1). У конкретном случају, до престанка радног односа није дошло услед технолошких, економских или организационих промена, већ је радни однос заснован на одређено време услед повећања обима посла које ће трајати у одређеном периоду (року) за који се и заснива радни однос, и који рок је истекао. Стога законитост престанка радног односа није условљена исплатом отпремнине.

Сагласно наведеном, по оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови закључили да је у конкретном случају тужиоцу законито престао радни однос код туженог, те је правилно одбијен тужбени захтев за поништај оспореног решења, као и захтев за исплату накнаде штете због престанка радног односа.

На основу изложеног, те како не стоје ревизијски наводи тужиоца, Врховни касациони суд је применом члана 414. Закона о парничном поступку одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић